TUĞÇE TECİMEN

DIŞ DÜNYA İLE GÜVENLİ İRTİBAT ALANIMIZ : BALKON

2019 yılının aralık ayında ilk olarak Çin'in Hubei bölgesinin başkenti Vuhan'da ortaya çıkan yeni tip koronavirüsün Avrupa, Kuzey Amerika ve Asya'da birçok ülkeye yayılması üzerine Dünya Sağlık Örgütü 11 Mart 2020'de pandemi ilan etmiştir. Virüsün yüksek bulaşıcılık oranı ve özellikle 65 yaş üzeri kronik rahatsızlığı olan bireylerde öldürücü boyutlara ulaşması, virüsü yüzyılın en büyük sağlık sorunu haline getirmiştir. Türkiye'de ilk vaka 8 Mart 2020'de görülürken hastalığın dünya geneline yayılmasıyla birlikte temel hak ve özgürlüklerimizde bir takım kısıtlamalara gidilmiş, yaşam alanlarımız evlerimize kadar küçülmek zorunda kalmıştır. ''Hayat Eve Sığar'' sloganı ile evlerimize kapandığımız dönem konutların kullanıcılara özgürlük alanı tanımadığının fark edilmesini sağlarken uzun vadede esnek kullanıma uygunsuzluk ve mobilya-donatı doluluğu da konut kullanıcılarının bunalmasına sebep olmuştur.

Covid-19 virüsü konutlarda iç ve dış mekan arası sınırları daha da belirginleştirmesinin yanı sıra çok katlı rezidanslardan küçük apartmanlara kadar çoğu konutun emsalhesaplarında birkaç metrekareyi evin diğer bölümlerine eklemek için küçük yapılan ve tasarıma dahil edilmeyen balkonların eksikliğini de oldukça hissettirmiştir. Gündelik hayatta ev halkının belki de ihtiyaç duymadığı balkonlar sürecin kahramanları haline gelmiş ve boyutları ne olursa olsun ihtiyaçlarımızı karşılayabilmeleri beklenmiştir. Yapılan analizler sonucu her başarısız,biçimsiz ve işlevini yerine getiremeyen örneğin kapatıldığı veya amacından saparak farklı şekillerde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu problemlermaddi vemanevi değerlerimizle birlikte mimari birtakım çıkarımlar yapmamızı sağlamış ve yeni tasarlanacak konutlar için değişikliklerin ana kaynağını oluşturmuştur.
Çeşitli nedenlerle salon,mutfak, yatak odası gibi yaşam alanlarına balkonlarını katarak alan kazancı sağlayacağını düşünen halkımız fiziksel kazanımların yarattığı ruhsal kayıpları salgın sürecinde deneyimlerken yine estetik görüntüsü nedeniyle tercih edilen ''Fransız balkonları''da bu dönemde çekiciliğini yitirmiştir. Kimimiz içinse balkon öteden beri çok şey ifadeeden bir mekan olsada koronavirüs ile birlikte anlam yelpazesi daha da genişlemiştir.

Özetle günümüz mevcut konutlarında tespit edilen sorunların başında, balkonların kullanıcının zaman içerisinde değişen istek ve aile yapısını karşılayamaması, farklı rolleri üstlenecek büyüklükte planlanmaması ve işlevsiz mobilya tercihleri ile günlük yaşantıya dahil edilememesi gelmektedir. Bilhassa mekansal boyutların kısıtlı olduğu durumlarda portatif mobilyalarla esnek tasarımlar yapılması gerekirken sabit unsur ve ağır donatıların kullanımı, mekanın yeniden şekilendirilmesine imkan tanımayarak mekanların olduğundan küçük hissedilmesine yol açmaktadır.
Bunun yanısıra balkonsuz tasarlanan konutlar kullanıcıya nefes alanı bırakmaması yönü ile başlı başına bir sorundur. Yapılması gereken konutun henüz planlama aşamasında balkonu dış cephe için bir süs ögesi olarak düşünmeyip onu kullanıcısının sosyal gereksinimlerine dahil olabilecek bir yaşam alanı olarak değerlendirmektir.

Salgın süreci göstermiştir ki, ani gelişen afet, göç, salgın gibi durumlar ön görülemeyen bir takım sonuçları beraberinde getirmektedir.
Her birinin kendi özel gereksinimleri olan bu durumlar, kullanıcıların ortaya çıkan koşullara ayak uydurabilecekleri biçimde tasarımlar üretmenin önemini ortaya koymaktadır. (Ensarioğlu, 2020, s.7)

01

Günümüz balkon tipolojileri incelendiğinde konutun dış mekan bağlantı kolu olan balkonlara ısı yalıtımı,akustik denge ve ışık kontrolü gibi nedenlerden dolayı gereken önemin verilmediği gözlemlenmiştir.
Yeterli doğal ışığın sağlanması, iç ve dış mekan hava dengesinin kurulması sırasında ısı kayıplarının önlenmesi ve akustik konfor, başarılı balkon tasarımları için son derece önemlidir.

02

Henüz mimari proje aşamasından başlanılarak konutun diğer mahallerine göre gereken önemi bulamayan balkonlar, yetersiz metrekare ve biçimsiz plan çözümlemeleri nedeniyle kullanıcısı için işlevli olamamaktadır.

03

İçinde bulunduğumuz toplumun kültür ve yaşam alışkanlıkları mekansal formlar ve konut tipolojileri üzerinde etkili olmaktadır. Mahremiyet sağlamak ve konut içerisini kamusal alana kapatma isteği balkonların zaman zaman evin farklı bölümlerine katılarak iptal edilmesine sebep olmaktadır.

04

Günün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılan ve sürdürülebilir nitelik taşımayan tasarımlar, zamanla ortaya çıkan ihtiyaçlara ya da hanehalkında yaşanabilen değişikliklere uyum sağlayamamaktadır. Bu nedenle tasarımlarda birden fazla fonksiyona cevap verebilecek işlevsel stratejiler geliştirmek esas olmalıdır.

05

Konut inşaası sırasında kişiye özel tasarlanamayan balkonlar zamanla farklılaşan kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılayamaması sonucu atıl bir alan olarak görülerek ev içerisinde çoğunlukla depo gibi kullanılmaktadır.

06

Son zamanlarda özellkle estetik görüntüsü nedeniyle cephede bir süs ögesi olarak kullanılan Fransız balkonların artması giderek niteliksizleşen balkon tasarımlarının yok olmasına neden olmaktadır.

07

Portatif ve modüler olmayan, fazla hantal sabit mobilyaların zaten halihazırda gereken alanı bulamayan balkonları iyice daraltmaktadır. Özellikle ana mobilyaların çok işlevli kullanımı ve içiçe geçme yöntemi ile alandan tasarruf sağlaması getirilmesi gereken çözümlerdendir.

08

Esneklikten uzak, değişime imkan vermeyen balkonların akıbeti genellikle kapatılmakla son bulmaktadır.Yeni dönemde yapılacak projelerde teknolojik çözümlemelerden yararlanmak ilk yatırım maliyetini yükseltecek olsa da ilerleyen süreçte taşınma,yıkım, yeniden yapma gibi maliyetleri ortadan kaldırarak uzun vadede toplam maliyeti düşürecektir.

TUĞÇE TECİMEN

YAŞAM ALANINA DÖNÜŞEN BALKON

STRATEJİ-1 / FONKSİYONEL BALKON TASARIMI ''9 m2''

Konut iç mekanı olarak adlandırdığımız yaşam alanları ile dış mekan dedğimiz konut çevresi arasında bazı ortak ve farklı noktalar mevcuttur.Pandemi sürecinde konutlarımızda balkonlarımızın yeterince fonksiyonel olmadığı, farklı yaş grubu ve zevklere sahip hanehalkının genel olarak balkon tasarımlarında ortak bir noktada birleşemediği gözlemlenmiştir. Konut iç mekanlarıbirbirine benzer mekanlar silsilesi olarak tasarlansa da balkonlarda buna dikkat edilmemektedir.
Geliştirilen ''fonksiyonel balkon tasarımı'' stratejisinde diğer odalara atfedilen rolü mümkün olduğunca üstlenebilecek esnek bir mekan planlaması yapılmıştır. Tasarımda kullanıcıları için salon,mutfak,çalışma odası gibi mekanların işlevleri balkon metrekaresi elverdiğince üstlenilirken, planlanan 6 ve 9 m2'lik balkonlarda işlevsel mobilya çözümlemeleri ile balkon bir yaşam alanına dönüştürülmüştür.Kullanıcılar konutlarının balkon boyutuna uygun olarak seçebilecekleri strateji ile sosyal gereksinimleri için planlanmış bu yeni düzende bir arada oturup sohbet edebilecek,yemekleriniyiyebilecek, okuma,dinlenme ve hobi aktivitelerini gerçekleştirebilecektir.

Bu hacimde günlük yaşamı tek bir mekan içerisinde çözmeyi planlarken aynı zamanda konutun dış bağlantı kolu olarak ilekamusal alanataşması hedeflenmiştir. Bu sayede yeni yapılacak projelerde yaşam alanının dış çevreyle olan keskin çizgisi de yumuşatılacaktır. Salgın döneminde önemi daha da kavranan balkonda özellikle mekansal boyutun küçük olduğu durumlar için mekanın belirli yüzeylerine sabitlenen ana mobilyaların gerektiğinde açılması ile çok işlevli oluşunun yanısıra portatif olarak da katlanarak küçültülebilmesi alandan tasarruf ettirmiştir. Kullanım dışı zamanlarda eşyaların hacminden kısılarak mekanın kullanım alanı genişletilcektir.
Stratejiye göre kullanıcılar konutlarının henüz plan aşamasında balkon için ayrılan metrekare göz önünde bulundurularak yeme-içme, çalışma, dinlenme vs.fonksiyonları ekleyip çıkartarak mekanlarını kolayca işlevlendirebileceklerdir.

9 M2 BALKON FONKSİYONLARI
-Oturma - Dinlenme
-Hobi Alanı
-Çalışma
-Yeme - İçme
-Depolama
-Mini Mutfak

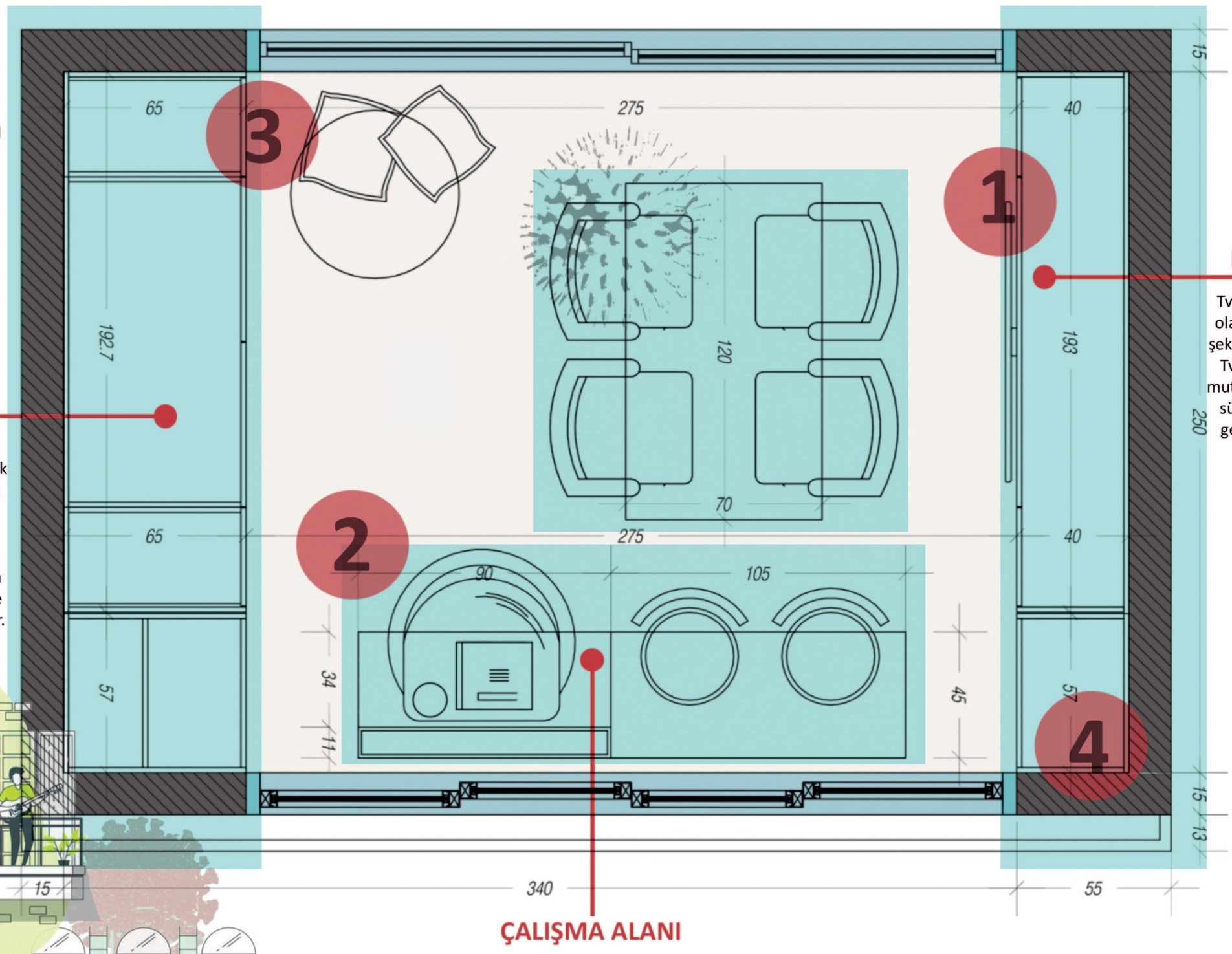

TV VE MİNİ MUTFAK ALANI

Tv ünitesi ve depolama alanı olarak hem raf hem de dolap şeklinde düzenlenen bu bölüm Tv arkasına gizlenmiş küçük mutfak raflarının gün içerisinde sürekli olarak mutfağa gidip gelme durumunu azaltması planlanmıştır.

DEPOLAMA ALANI

Çoğu konutta depo olarak kullanılan balkonlar düşünülerek tasarımda depolama alanlarına bolca yer verilmiştir.
Oturma alanının arkasına konumlandırılan boy dolap içerisine 4 kişilik katlanır masa alabilmesi yönü ile yeme-içme işlevine hizmet edebilmektedir.

ÇALIŞMA ALANI

ılışma masası ve bar tabureleri ile oturma alanı olarak düzenlenen bölüm pandemi sürecinde online eğitim ya da home-office çalışma sisteminde etkili olabilmektedir.

İtalya'nın öncülüğünde başlayan sosyal medya akımları ile balkonlarımız, pandemi sürecinde evden kaçışın metaforlaşan bir simgesi haline gelmiştir.

Küresel salgın, konutların yeniden etüd edilmesi gerektiğini gözler önüne sermiştir.

TUĞÇE TECİMEN

YAŞAM ALANINA DÖNÜŞEN BALKON

STRATEJİ-1 / FONKSİYONEL BALKON TASARIMI "9 m2"

TUĞÇE TECİMEN

YAŞAM ALANINA DÖNÜŞEN BALKON

STRATEJİ-2 / FONKSİYONEL KÜÇÜK BALKON TASARIMI "6 m2"

9 m2'lik balkondan fonksiyon azaltma yolu ile mekan küçültülerek tasarlanan 6 m2'lik balkonda bar alanı kaldırılmıştır.

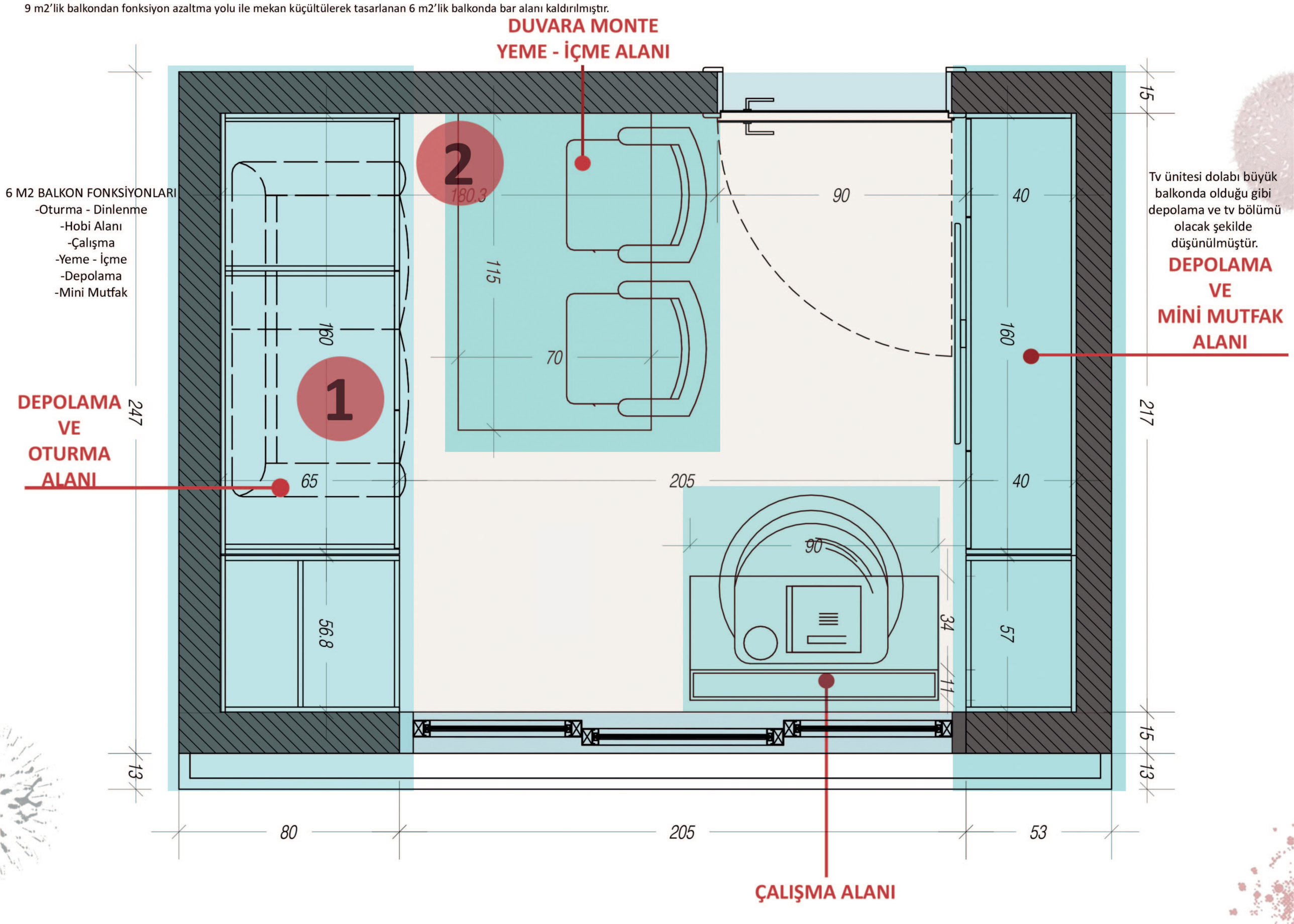

Salgında birkaç metrekarelik balkona sahip kişiler güvenilir açık alanlara sahip olmaları yönü ile sürecin şanslı kesimi olarak görülmüştür.

Depolama alanı olarak kullanılan boy dolabın alt kapakları iptal edilerek bu alanda tv karşısına denk gelecek şekilde bir oturma alanı oluşturulmuştur.

Yeme - içme alanında katlanır mobilya yerine duvara monte edilen açılır - kapanır bir masa düşünülerek alandan tasarruf sağlanmıştır.

TUĞÇE TECİMEN

YAŞAM ALANINA DÖNÜŞEN BALKON

STRATEJİ-3 / BETONARME KONUTLAR İÇİN MODÜLER EK BALKON TASARIMI

Balkonsuz konutlar için geliştirilen bu balkon stratejisi betonarme yapılarda uygulanabilmektedir.

Zeminden yapılan ankraj ile cepheye bağlanan balkon makas sistem ile açılıp kapanabilmektedir.
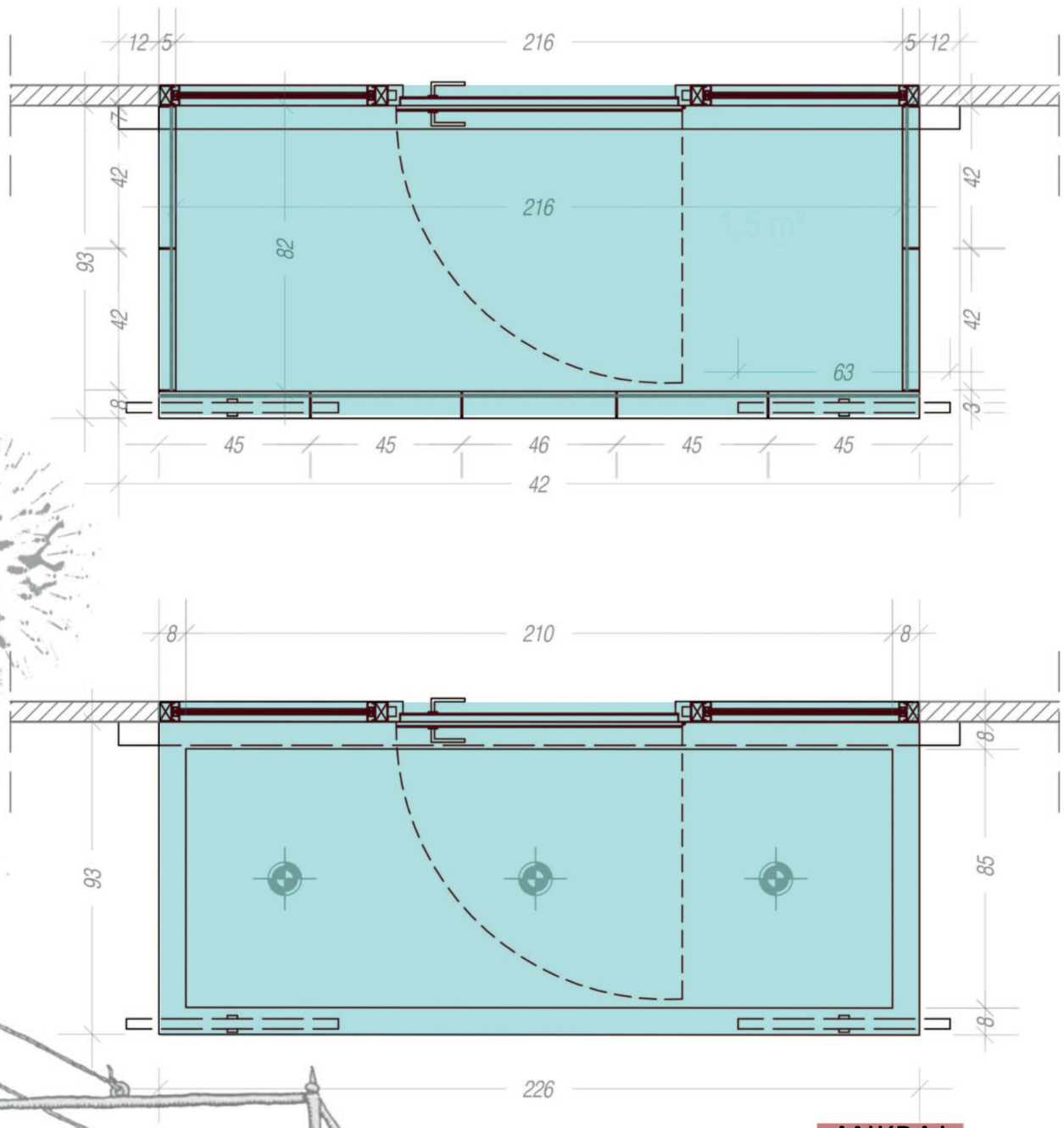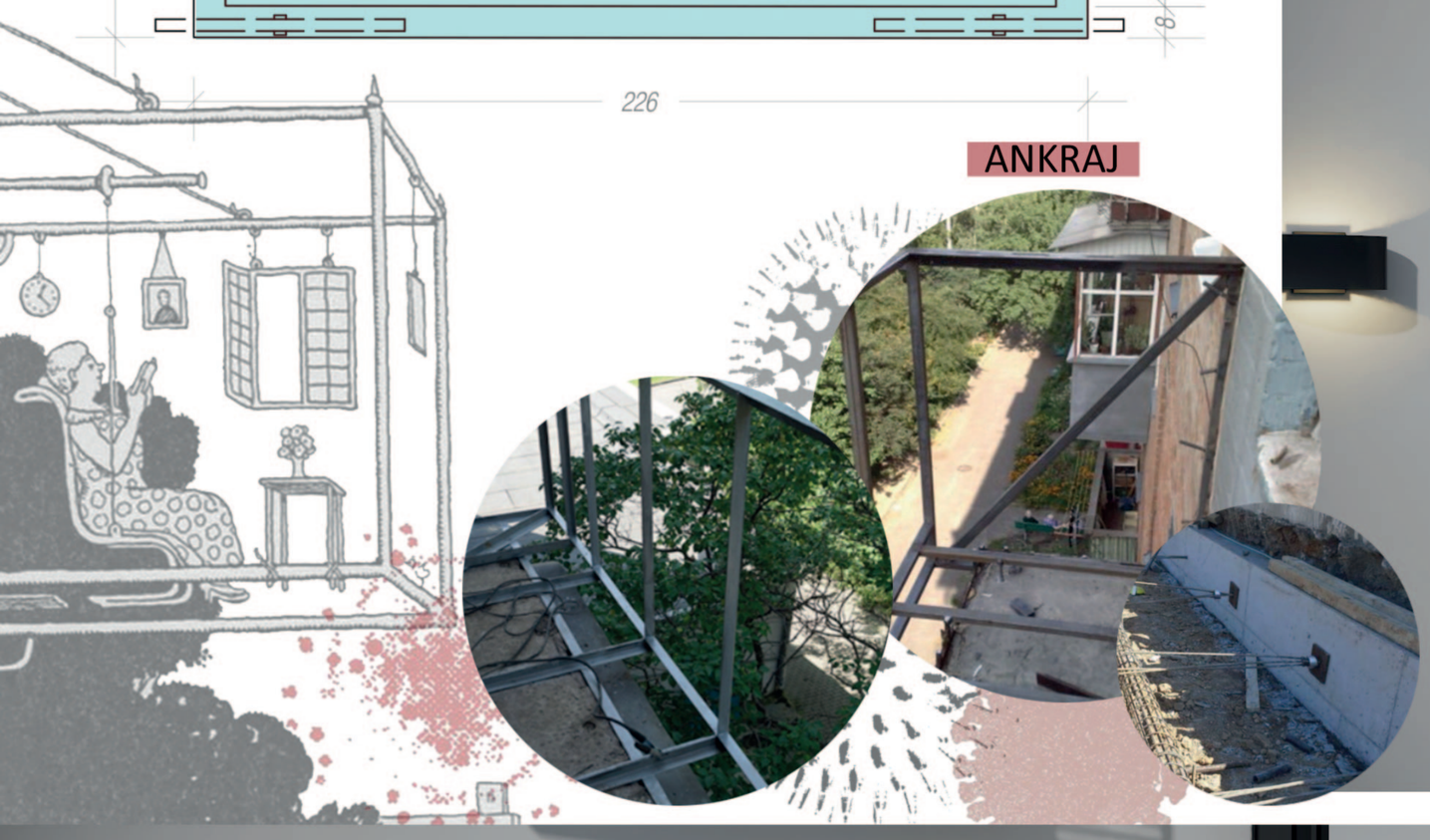
Genişleyebilirlik kısıtlı mekân içerisindeki iç mekân donatı elemanlarının ve taşıyıcı olmayan dış kabuğun hareket edip yer değiştirmesiyle (esneklik göstermesiyle) mekânın, kullanıcının ihtiyacına bağlı olarak büyümesi ya da ana mekânın yanına ek bir komşu mekân eklenmesi olarak görebiliriz. Bu bağlamda taşıyıcı olmayan duvarlar,balkonlar,pencereler ve kapılar istenildiğinde kullanıcının ihtiyacına bağlı olarak alan genişlemesine katkı sağlayabilirler.(Özçelik,Kaprol, 2020, s.303)